

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Framställningar om ändring i förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens m.m.

Näringsdepartementet har för synpunkter remitterat inkomna skrivelser med förslag till ändringar i bestämmelserna om fortbildning för yrkesförarkompetens från Transportfackens Yrkes- och Arbetsmiljönämnd (TYA), Sveriges Åkeriföretag (SÅ), Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande (NTF), Sveriges Trafikskolors Riksförbund (STR), Svenska Bussbranschens Riksförbund (BR), Biltrafikens Arbetsgivareförbund, Bussarbetsgivarna och Arbetsförmedlingen.

Organisationerna och Arbetsförmedlingen har lämnat förslag på ändring av förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens vad gäller

1. innehåll och utbildningsmål i fortbildningen,
2. körträning i fortbildningen, och
3. att Transportstyrelsen ska kunna ta emot och registrera delkurser i fortbildningen.

Sammanfattning

Organisationerna och Arbetsförmedlingen har föreslagit att

- fortbildningen inte ska omfatta samtliga de ämnen och de mål som anges i bilagan till förordningen
- körträning inte ska vara ett obligatoriskt krav i fortbildningen och
- att Transportstyrelsen ska kunna ta emot och registrera delkurser i fortbildningen

Transportstyrelsen föreslår att det införs en ny bestämmelse om syftet med fortbildningen och om var tyngdpunkten i fortbildningen ska ligga. Styrelsen föreslår att fortbildningen ska omfatta de ämnen som anges i bilagan till förordningen. Styrelsen föreslår att kravet, att fortbildningen ska avse målen i bilagan, tas bort.

Varken lagen, förordningen eller föreskrifterna med stöd av förordningen, kräver att körträning ska ingå i fortbildningen. Förslaget att körträning i fortbildningen

inte ska vara ett obligatoriskt krav föranleder därför inte något författningsförslag. Transportstyrelsen anser att det inte bör införas krav på körträning i fortbildningen.

Transportstyrelsen delar uppfattningen att delkurser bör kunna registreras i vägtrafikregistret. Styrelsen anser att det är tveksamt om detta går att genomföra utan ändring i lagen om vägtrafikregister.

Gällande rätt samt direktivet

Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/59/EG av den 15 juli 2003 om grundläggande kompetens och fortbildning för förare av vissa vägfordon för gods- eller persontransporter och om ändring av rådets förordning (EEG) nr 3820/85 och rådets direktiv 91/439/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 76/914/EEG har genomförts i svensk rätt genom

- lagen (2007:1157) om yrkesförarkompetens
- förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens
- Vägverkets föreskrifter (VVFS 2008:159) om grundläggande kompetens och fortbildning för förare som utför gods- eller persontransporter
- Vägverkets föreskrifter (VVFS 2008:165) om utbildningsverksamhet för yrkesförarkompetens
- Vägverkets föreskrifter (VVFS 2008:182) om tillsyn över utbildningsverksamhet för yrkesförarkompetens
- Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:36) om prov för yrkesförarkompetens
- Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2010:38) om yrkeskompetensbevis

Fortbildningen

Förslag

I organisationernas skrivelser föreslås att 3 kap. 2 § förordningen om yrkesförarkompetens ändras. Förslagen avser såväl införande av bestämmelser om syftet med fortbildningen och ändrade bestämmelser om dess innehåll som att paragrafen endast ska avse fortbildningens syfte, endast fortbildningens innehåll eller att fortbildningen endast ska avse delar av de ämnen och delar av de mål som anges i bilagan till förordningen. Förslagen utgår från artikel 7 i direktivet och bilaga 1 till direktivet.

Synpunkter på förslaget

I artikel 7 i direktivet betonas fortbildningens syfte och i inledningen till avsnitt 1 i bilaga 1 till direktivet betonas de kunskaper som ska beaktas när fortbild-

ningen ska fastställas av medlemsstaterna. Transportstyrelsen menar därför att i förordningen ska bestämmas såväl fortbildningens syfte som dess innehåll.

Syftet

Vägverket har i 1 kap. 4 § föreskrifterna (VVFS 2008:159) om grundläggande kompetens och fortbildning för förare som utför gods- eller persontransporter föreskrivit att

fortbildningen ska avse uppdatering av de viktigaste kunskaperna för yrkets utövande och att tyngdpunkten ska läggas på trafiksäkerhet och förarens säkerhet och rationell bränsleförbrukning.

Bestämmelsen i Vägverkets föreskrifter motsvarar artikel 7 första stycket i direktivet. Transportstyrelsen menar att en sådan bestämmelse bör finnas i lagstiftningen om yrkesförarkompetens. Bestämmelsen är grundläggande för fortbildningen och bör av den anledningen återfinnas i lag eller förordning. I det bilagda författningsförslaget har Transportstyrelsen arbetat in bestämmelsen i 3 kap. 2 § förordningen om yrkesförarkompetens.

Innehållet i fortbildningen

I direktivet 2003/59/EG om grundläggande kompetens och fortbildning för förare av vissa vägfordon för gods- eller persontransport, står följande i Bilaga 1, Avsnitt 1: Förteckning över ämnen:

De kunskaper som ska beaktas när förarens grundläggande kompetens och fortbildning fastställs av medlemsstaterna ska omfatta åtminstone alla ämnen i denna förteckning.

Direktivet anger inte vad som avses med ämne.

I 3 kap. 2 § förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens anges att fortbildningen ska omfatta de ämnen och avse de mål som anges i bilagan till förordningen. I 2 kap. 1 § samma förordning anges med samma lydelse vad grundutbildningen ska omfatta och avse.

Transportstyrelsen uppfattar uttrycket ämnen som att det avser följande i bilagan till förordningen:

- 1. Avancerad träning i rationell körning med beaktande av säkerhetsbestämmelserna*
- 2. Tillämpning av bestämmelser*
- 3. Hälsa, vägtrafiksäkerhet och miljösäkerhet, service, logistik.*

Målen är uppräknade i bilaga 1 i direktivet och i bilagan till förordningen. Direktivet anger inte att fortbildningen ska avse målen i bilagan.

Genomgående har organisationerna ansett att bestämmningen av vad fortbildningen ska omfatta och avse, medför att fortbildningen blir uppdelad i för många och för små delar och att detta inte är förenligt med fortbildningens syfte enligt direktivet. Transportstyrelsen delar uppfattningen.

Grundutbildningen omfattar 280 eller 140 timmar. Fortbildningen omfattar minst 35 timmar. Det medför att den tid som under fortbildningen kan läggas ned på att uppnå vart och av målen i bilagan blir kort. Förordningens krav att fortbildningen ska avse de mål som anges i bilagan har inte någon motsvarighet i direktivet. Förordningen gör det därför svårare än direktivet att uppdatera de viktigaste kunskaperna för yrkets utövande och i samband därmed fördjupa kunskaperna och repetera vissa av de ämnen som anges i direktivets bilaga 1 avsnitt 1. I bilaga 1 inledningen till avsnitt 1 betonas att fortbildningen ska omfatta åtminstone alla ämnen i förteckningen. Utifrån syftet med fortbildningen enligt direktivet och författningsförslaget bör det vara möjligt att låta fortbildningen avse en del av målen. Transportstyrelsen anser därför att det i 3 kap. 2 § förordningen bör anges att fortbildningen ska omfatta de ämnen och avse mål enligt bilagan. Av uttrycket mål enligt bilagan framgår att fortbildningen inte behöver omfatta samtliga mål enligt bilagan.

Transportstyrelsen har i det bilagda författningsförslaget fört in en sådan bestämmelse i 3 kap. 2 § förordningen om yrkesförarkompetens.

Konsekvenser

Förslagen från organisationerna och från Transportstyrelsen medför att det blir större möjligheter att anpassa fortbildningen till den enskilde förarens yrkesutövning inom ramen för de ämnen som fortbildningen ska omfatta. Förslagen ökar inte kostnaderna för fortbildningen.

Körträning i fortbildning

Förslaget

Transportfackens yrkes- och arbetsmiljönämnd (TYA), Sveriges Åkeriföretag (SÅ) och Transportgruppen har föreslagit att det inte ska vara någon obligatorisk körträning i fortbildningen.

Bussbranschen har inte berört frågan om krav på körträning. STR:s uppfattning är att det måste ingå körning i utbildningen för att yrkesförare ska få en möjlighet att visa upp sina kunskaper.

Synpunkter på förslaget

Varken i direktivet 2003/59/EG eller i lagen (2007:1157) eller förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens, finns några bestämmelser om körträning i fortbildningen eller antal timmar för sådan träning. Det finns därför inte något föreskrivet krav på körträning i fortbildningen.

Grundutbildningen för grundläggande kompetens ska enligt 2 kap. förordningen om yrkesförarkompetens omfatta körträning. Med körträning avses enligt 2 kap. individuell körning som en elev utför under uppsikt av en lärare som följer med i bilen.

I direktivets inledning anges följande:

”Utvecklingen av ett defensivt sätt att framföra fordon, dvs. att förutse faror och ta hänsyn till övriga trafikanter, vilket går hand i hand med en rationell bränsleförbrukning, kommer att få positiva följdverkningar både för samhället och för själva vägtransportsektorn.” Tyngdpunkten i fortbildningen ska enligt artikel 7 första stycket i direktivet läggas på trafiksäkerhet och rationell bränsleförbrukning.

Vid prövning av ansökningar om tillstånd att bedriva fortbildning för yrkesförarkompetens, bedömer Transportstyrelsen om kraven på god utbildning uppfylls. Detta görs utifrån utbildningsplanens uppgifter om bland annat de metoder som ska användas. När det gäller fortbildningen har Transportstyrelsen hittills gjort bedömningen att körträning bör ingå, för att man ska kunna uppfylla målen i ämnet ”avancerad träning i rationell körning med beaktande av säkerhetsbestämmelserna”. I kontakter med personer som avsett att ansöka om tillstånd att bedriva utbildningsverksamhet inom området, har upplysningar lämnats om Transportstyrelsen bedömning.

Eftersom det inte finns några krav på körträning enligt direktivet, är bedömningen idag att Transportstyrelsen måste pröva ansökningarna utifrån ett bredare perspektiv. Målet om ”avancerad träning i rationell körning med beaktande av säkerhetsbestämmelserna” är detsamma, men det kan finnas flera sätt att nå dit. Detta måste prövas från fall till fall utifrån inkomna ansökningar eller anmälningar om ändringar av utbildningsplaner.

Konsekvenser

Organisationerna anser att en obligatorisk körträning skulle vara kostnadsdrivande och innebära negativa konsekvenser för miljön och att en sådan körträning kan medföra svårigheter att bedriva en sammanhållen utbildning.

Transportstyrelsen delar regeringens uppfattning om träning i körning och anser att det inte finns anledning att nu införa ett krav på körträning i fortbildningen.

Däremot behöver Transportstyrelsen se över hur man bedömer inkomna ansökningar.

Rapportering och registrering av delkurser

Förslaget

De flesta organisationerna samt Arbetsförmedlingen föreslår att Transportstyrelsen ska ta emot rapporter om genomförda delkurser och registrera dem. Som skäl anges svårigheter för utbildningsanordnare och elever att säkerställa intyg; att de finns kvar och att de är äkta, samt att den som anordnat den sista delkursen ska ansvara för att fortbildningen är genomförd enligt tidigare utfärdade intyg och rapportera till Transportstyrelsen att fortbildningen är genomförd.

Synpunkter på förslaget

Transportstyrelsen delar uppfattningen att det bör införas en möjlighet för en utbildningsanordnare att rapportera att en förare har genomgått en delkurs under fortbildningen.

Det kan ifrågasättas om det är möjligt att i registret ta in uppgifter om genomgången delkurs. Detta med hänsyn till vägtrafikregistrets ändamål och innehållet i registret enligt 5 och 6 § lagen (2001:558) om vägtrafikregister.

Vägtrafikregistret ska enligt 5 § lagen om vägtrafikregister ha till ändamål att tillhandahålla uppgifter för verksamhet, för vilken staten eller en kommun ansvarar enligt lag eller annan författning, i fråga om bland annat den som har eller har haft yrkeskompetens att utföra transporter enligt lagen (2007:1157) om yrkesförarkompetens eller genomgår utbildning för att få sådan kompetens. Enligt 6 § lagen om vägtrafikregister förs det in uppgifter i registret som avser bland annat

4. innehav av särskilda behörighetshandlingar som krävs för att föra ett visst slag av motordrivet fordon i andra fall än som avses i 2 a)¹ och 3 a)² eller för att utöva viss tjänst eller genomgå viss utbildning.

Yrkeskompetensbevis krävs för att utföra person- eller godstransporter enligt lagen om yrkesförarkompetens med fordon som kräver förarbehörigheten C, CE, D eller DE. Dock krävs inte yrkeskompetensbevis för att föra dessa fordon.

---

¹ Uppgifter för tillämpningen av körkortslagstiftningen

² Behörighet att föra fordon i yrkesmässig trafik, rätt att bedriva yrkesmässig trafik och biluthyrning

Konsekvenser

För den som genomgår en fortbildning underlättar rapportering och registrering av delkurser byte av utbildningsanordnare under utbildningens gång med tillgodoräknande av tidigare delkurser. Föraren behöver inte heller själv hålla reda på vilka utbildningar han har genomgått. Registreringen medför större säkerhet för den sista utbildningsanordnaren att med säkerhet rapportera att en fortbildning har genomförts.

Införs en möjlighet att rapportera och registrera delkurser, behöver följande utredas

- hur kostnader för registreringen ska fördelas
- vilka uppgifter som ska registreras
- vem som ska ha åtkomst till uppgifterna i registret
- giltighetstid för en delkurs
- gallring av uppgifter

Kostnadsanalys

Vägtrafikregistret som system är i princip redan förberett för att ta emot inrapportering och därmed registrering av delkurser i fortbildningen av yrkesförare. Men systemet är då utvecklat för en modell med fem obligatoriska delkurser som ska registreras. Om istället en modell med ett antal obligatoriska delkurser och även ett antal valfria kurser blir aktuellt behöver systemet anpassas ytterligare.

Hittills har Transportstyrelsen lagt ned 200 timmar för utveckla systemet. Om systemet dessutom ska anpassas för en modell med ett antal obligatoriska delkurser i kombination med valfria delkurser, tillkommer 500 timmar i utvecklingstid (cirka en halv miljon kronor). Utöver kostnaden för utveckling kommer den nya lösningen även innebära en mindre ökning i kostnaden för den löpande förvaltningen av systemet.

Kostnaderna för utveckling och förvaltning av systemet ingår i Transportstyrelsens verksamhet, eftersom uppgifterna om behörighet ska finnas i vägtrafikregistret för att yrkeskompetensbevis ska kunna tillverkas.

Identifierade problem

Transportstyrelsen har uppmärksammat följande två problem med inrapportering och registrering av delkurser i fortbildningen.

1. När samtliga delkurser i fortbildningen är registrerade ska Transportstyrelsen utfärda ett yrkeskompetensbevis. Dag då delkursen genomförts behöver också inrapporteras av utbildningsanordnaren och registreras i vägtrafikregistret för att yrkeskompetensbeviset ska baseras på aktuella delkurser.

2. Det kommer att behövas gallringsregler för delkurserna i lagstiftningen. När en uppgift om en fortbildning gallras ur systemet ska också uppgiften om genomgångna delkurser, som den gallrade fortbildningen baseras på, gallras. Om det saknas gallringsregler kommer vägtrafikregistret att innehålla en mängd uppgifter som saknar relevans.

Transportstyrelsen kommer att behöva cirka tre månader för att genomföra utveckling och test av systemet innan författningsändringarna träder i kraft. Arbetet med utvecklingen och testerna kan starta först när författningarna beslutats. Transportstyrelsen föreslår därför att författningsändringarna träder i kraft tidigast tre månader efter beslut.

I handläggningen av detta ärende, som har beslutats av generaldirektör Staffan Widlert, har deltagit utredare Ted Montaigne, föredragande, verksjurist Klas Rehnberg och utredare Eva Nilsson-Hedman.

Staffan Widlert

Bilaga: Författningsförslag

Bilaga: Författningsförslag**Förslag till förordning om ändring i förordningen (2007:1470)
om yrkesförarkompetens**

Regeringen föreskriver att 3 kap. 2 § förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

2 § Fortbildningen ska omfatta de ämnen och avse de mål som anges i bilagan.

Föreslagen lydelse

3 kap.

2 § Fortbildningen ska avse uppdatering av de viktigaste kunskaperna för yrkets utövande.
Fortbildningen ska omfatta de ämnen och avse mål som anges i bilagan. Tyngdpunkten ska ligga på trafiksäkerhet och förarens säkerhet och rationell bränsleförbrukning.

Denna förordning träder i kraft den